

Aanbiedingsnotitie Raad van Toezicht VIGO

Het eindverslag van het in opdracht van de Raad van Toezicht (hierna RvT) van Stichting VIGO uitgevoerde onafhankelijk onderzoek door adviesbureau IG&H is vandaag openbaar gemaakt.

De aanleiding voor het onderzoek was een publicatie van het platform voor onderzoeksjournalistiek Follow the Money waarin werd gesuggereerd dat maatschappelijke middelen niet zakelijk en rechtmatig zouden zijn besteed. Verder zou sprake zijn van (schijn van) belangenverstremgeling. IG&H heeft in opdracht van de RvT een feitenonderzoek gedaan naar het Platform EcoSysteem (hierna PES). Daarnaast is in opdracht van de RvT het bestuurlijk handelen geanalyseerd en de manier waarop het toezicht op het bestuur heeft plaatsgevonden.

De RvT constateert dat in het eindverslag de ontwikkeling en inrichting van het PES vanaf 2019 helder wordt beschreven. Het PES is één van de innovaties met als bedoeling de zorg te innoveren voor een blijvende toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg (hierna ggz) en een betere beheersing van zorgkosten. In deze innovatie staat de versterking van de eigen kracht en regie van de patiënt centraal, maar ook de blijvende borging van veiligheid van patiëntgegevens. Gezien de steeds krappere arbeidsmarkt wil VIGO de zorg zodanig organiseren dat minder hulpverleners met behoud van kwaliteit meer patiënten kunnen helpen.

Het PES is zodanig gepositioneerd dat de te ontwikkelen innovaties niet alleen voor VIGO zelf, maar voor de gehele ggz beschikbaar kunnen zijn. Zoals gebruikelijk bij innovaties is ingecalculeerd dat er al lerend een doorontwikkeling plaatsvindt.

Rechtmatige besteding

Het onderzoek heeft geen aanwijzingen opgeleverd dat middelen die bedoeld waren voor innovatie, onrechtmatig zijn besteed. Verder zijn voor het PES de middelen aangewend die voor innovatie ter beschikking zijn gesteld aan Vincent van Gogh. Er zijn geen middelen aangewend die bedoeld waren voor Pactum, de Jeugdzorginstelling van VIGO, en er is evenmin geld aangewend uit de tbs-kliniek de Rooyse Wissel.

Governance en functioneren RvT

Er is niet gebleken dat de Governancecode Zorg 2022 is overtreden. Op onderdelen kan wel de vraag gesteld worden of op alle momenten, hoewel dat formeel niet verplicht was, wel in de geest van deze governancecode is gehandeld.

IG&H stelt vast dat in de loop der tijd een aantal keren aanpassingen in de besturing en organisatie van het PES zijn doorgevoerd. Dit vond onder andere plaats na advies van daartoe in opdracht van de RvT ingeschakelde extern deskundigen om de (schijn van) belangenverstremgeling of het mogelijk risico op weglekken van zorggeld te voorkomen.

IG&H heeft geconstateerd dat voor zover sprake is geweest van (de schijn van) belangenverstremgeling, hierop actie is genomen waarmee dit inmiddels is opgelost. De externe bestuursadviseur heeft inmiddels geen relatie meer met VIGO en onderdelen van het PES en heeft daarin ook geen aandelen meer.

De RvT is zich er terdege van bewust, dat de medezeggenschap beter bij deze ontwikkelingen had moeten worden betrokken. Verder realiseert de RvT zich dat actiever toezicht nodig is op een groot en ambitieus innovatieproject als het PES en dat het noodzakelijk is om transparant te zijn over de resultaten en de daarbij behorende inzet van mensen en middelen.

Naar aanleiding van het onafhankelijk onderzoek concludeert de RvT dat het PES te lang in de pioniersfase is blijven hangen. Een belangrijke les uit de afgelopen periode is dat de RvT strakker wil toezien op de voortgang van de innovatieactiviteiten binnen VIGO. Hierbij zal in het bijzonder aandacht uitgaan naar de borging dat het PES is bedoeld voor breed gebruik binnen de ggz.

Een belangrijke opdracht voor de nieuw te benoemen Raad van Bestuur (hierna RvB) zal zijn om het al in gang gezette proces van inrichting van de besturing en organisatie, de noodzakelijke transparantie en de verantwoording en rapportage van innovaties naar de RvT te optimaliseren. Daarbij moeten ook de medezeggenschap en de interne organisatie, met name ook de directeuren, beter worden geïnformeerd over de voortgang van innovaties.

De afzonderlijke zorgverzekeraars en VIGO blijven de noodzaak om te innoveren in de ggz onderschrijven. VIGO is in gesprek met de afzonderlijke zorgverzekeraars over de voortzetting van de manier waarop richting de toekomst omgegaan wordt met de in gang gezette innovaties.

Overige maatregelen RvT

De RvT is zich ervan bewust dat het onderzoek naar het PES slechts een deel van de vragen die er leven, beantwoordt. De RvT heeft sinds december vorig jaar de nodige maatregelen genomen. Zo is er opdracht gegeven tot het onafhankelijk onderzoek en is er een interim-bestuur aangesteld. De kern van de opdracht is continuïteit van de organisatie, het kunnen verlenen van goede zorg en begeleiding en het herstellen van rust en vertrouwen.

Daarnaast vindt het gesprek plaats tussen de RvT, het interim-bestuur, directeuren, medezeggenschap en medewerkers over de vragen die er leven. Met de kennis van het IG&H-onderzoek zal deze dialoog worden voortgezet.

De RvT zal naar aanleiding van de gebeurtenissen – waarbij niet uitsluitend naar het PES wordt gekeken - reflecteren op zijn eigen functioneren onder leiding van een externe gespreksleider. Ook in de dialoog met de medewerkers en cliënten zal daarvoor de nodige ruimte worden geboden.